

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
<i>Emne</i>	2
Grønland – en del af rigsfællesskabet:	3
Sproglige og kulturelle udfordringer:	3
Grønlændere der flytter til Danmark:	3
Antal udsatte:	5
Problemstilling	5
<i>Afgrænsning af målgruppen</i>	6
<i>Problemformulering</i>	7
2. Metode og Teori	8
<i>Projektdesign:</i>	8
<i>Afsnit 1: Projektets emne, problemfelt, problemstilling og problemformulering</i>	8
<i>Afsnit 2: Projektets metode og teoretiske valg</i>	9
Afsnit 2.1: Valg af videnskabsteoretisk tilgang	9
Afsnit 2.2: Valg af perspektiv	9
Afsnit 2.3: Interview af repræsentanter for målgruppen.	10
<i>Afsnit 3: Analyse</i>	10
<i>Afsnit 4: Konklusion</i>	10
Litteraturliste	11

Indledning

Socialrådgiverstudiet på Aalborg Universitet er blevet kontaktet af Grønlænderenheden ved Aalborg Kommune, med henblik på et samarbejde med en bachelorgruppe. Grønlænderenheden henvender sig med et ønske om at skabe ny indsigt i den målgruppe de arbejder med. Henvendelsen fokuserer på følgende to områder:

1. Grønlænderenheden oplever, at grønlandere der flytter til Danmark bliver mere socialt udsatte i Danmark end de er i Grønland. I den forbindelse mangler de viden om, hvorvidt de er socialt udsatte i forvejen og i hvilken grad.
2. Grønlænderenheden ønsker at få et bedre billede af, hvem målgruppen er og mere specifikt hvordan den ser ud.

Vi har, som bachelorgruppe, valgt at indgå i et samarbejde med Grønlænderenheden ved Aalborg Kommune om et eksplorativt bachelorprojekt om udsatte grønlandere i Aalborg Kommune. Bachelorprojektet har til hensigt at skabe ny indsigt i ovenstående interessepunkter ud fra et brugerperspektiv.

Emne

Det er svært nøjagtigt at sige, hvor mange grønlandere der bor i Danmark. SFI(SFI:2015a) anslår, at der bor cirka 14.000 personer i Danmark, der er født på Grønland. Langt de fleste klarer sig godt i Danmark, men en mindre gruppe kan beskrives som værende socialt udsatte. Socialt Udviklingscenter (SUS:2015a) estimerer, at der er tale om en gruppe bestående af cirka 1000-1500 personer, der primært bor og opholder sig i de største byer. Vi vil i dette bachelorprojekt tage udgangspunkt i Aalborg Kommune og de udsatte grønlandere der bor her. I samarbejde med Grønlænderenheden ønsker vi at skabe ny indsigt om udsatte grønlanderes situation i Aalborg Kommune. Vi finder dette emne om udsatte grønlandere interessant idet, at der er tale om en gruppe danske statsborgere, der bliver set som danskere, men er en minoritet med markante forskelle i både sprog og kultur. Et af bachelorgruppens medlemmer er frivillig på Den Sociale Cafe Hjerterummet – et værested for socialt udsatte i Aalborg. Hendes erfaringer med målgruppen fra sit frivillige arbejde er, at de udgør stor del af de hjemløse der benytter værestedet, samt at der er tale om en målgruppe hvor vanskeligheder med det danske sprog, misbrug og psykiske lidelser er dominerende. SFI har netop udgivet en registerbaseret kortlægning af grønlandere bosiddende i Danmark (SFI:2015a). Konklusionen på SFI's undersøgelse er, at andelen af udsatte grønlandere i Danmark er højere end andelen blandt den øvrige befolkning samt, at levevilkårene for mange af de tilflyttede grønlandere er ringe efter ankomsten og kun i ringe grad udvikler sig i årene efter (SFI:2015a:10). Vi finder det interessant, i kontrast

til denne statistiske undersøgelse, at undersøge de udsatte grønlanderes eget perspektiv på deres egen situation.

I det følgende vil vi igennem emnerne; Grønland – en del af rigsfællesskabet, Sprog, Motivation for at flytte til Danmark og Antal udsatte redegøre for og præsenterer projektets problemfelt.

Grønland – en del af rigsfællesskabet:

Grønland er en del af det danske rigsfællesskab, sammen med Færøerne og Danmark. Grønland blev en del af Danmark i 1953 ved ændringen af den danske grundlov, hvor Grønlands kolonistatus blev ophævet. I kraft af at Grønland er en del af Danmark, har alle grønlandere dansk statsborgerskab. Dette betyder, at danske statsborgere, der er født på Grønland ikke skal registreres når de flytter til Danmark, de har dog pligt til at ændre deres folkeregisteradresse. Når grønlandere flytter til Danmark, har de grundet det danske statsborgerskab de samme rettigheder som andre herboende danske statsborgere. Dog er der forskel på det sociale system og den sociale lovgivning i Grønland og i Danmark, hvilket betyder at man ikke kan overføre sine velfærdsydelser til Danmark. Som tilflyttende grønlander vil man derfor skulle søge om kontanthjælp og førtidspension, selvom man har modtaget disse ydelser i Grønland (Rådet for Socialt Udsatte 2014).

Sproglige og kulturelle udfordringer:

Grønlandere opfattes i Danmark som værende danskere, og der er fra samfundets side kun en begrænset forståelse for at ikke alle grønlandere har gode dansksproglige kompetencer (SUS:2015b).

Det grønlandske sprog blev fra 1979 prioriteret i de grønlandske folkeskoler. Dette skete som modtræk til den danske linje, der havde blevet lagt landet og betydet at det grønlandske sprog i en lang periode var blevet nedprioriteret i det grønlandske uddannelsessystem. Denne prioritering skete på bekostning af undervisningen i dansk. Først i 2003 blev det besluttet at undervise i både grønlandsk og dansk i folkeskolerne (Ibid). Dette har betydet at en stor gruppe af de grønlandere, der flytter til Danmark har udfordringer med det danske sprog. En konsekvens af de sproglige udfordringer sammen med en fremmedhed over for den danske kultur og levevis bliver, at grønlanderne kommer til at stå over for nogle af de samme udfordringer som indvandrere og flygtninge i Danmark (Togeby, 2002:143). På samme måde som indvandrere og flygtninge i Danmark står over for et nyt sprog og en ny kultur, gør grønlanderne det også. Forskellen på de to grupper er dog, at grønlanderne grundet deres danske statsborgerskab, ikke modtager en integrationsmæssig indsats.

Grønlandere der flytter til Danmark:

Grønlandere har i mange år rejst til Danmark for at bo her, enten midlertidigt eller permanent. De seneste

år er denne tilflytning dog stigende (Rådet for Socialt Udsatte 2014). I det følgende vil vi kort beskrive nogle af de årsager der kan være til at flytte til Danmark. Rådet for Socialt Udsatte har lavet en kategorisering af årsager til at flytte til Danmark, disse er som følger:

- A. Personer, der forlader Grønland for at komme væk fra en konflikt eller en social truende situation som eksempelvis vold, seksuelle overgreb eller alkoholproblemer.
- B. Ægtefæller, hvor den ene part er dansk og den anden grønlandsk. Typisk grønlandske kvinder, der tager med deres danske mand til Danmark.
- C. Personer, der drømmer om en bedre tilværelse i Danmark.
- D. Personer, der er kommet til Danmark på ferie, til en social begivenhed eller i forbindelse med et hospitalsophold eller en begravelse, (hvor de ofte har fået betalt deres billet), og som vælger ikke at bruge deres returbillet.
- E. Unge, der tager til Danmark for at tage en uddannelse, eller forældre, der tager til Danmark for at forbedre deres børns uddannelsesmuligheder. Der er begrænsede uddannelsesmuligheder i Grønland, og mange af uddannelserne i Grønland kan ikke overføres til Danmark. (Rådet for Socialt Udsatte 2014)

Disse årsager beskrives som "push"- og "pull"-faktorer, forstået som faktorer der henholdsvis skubber personer fra Grønland og faktorer der tiltrækker grønlænderne til Danmark. En pushfaktor kan eksempelvis være som i årsag A, hvor flytningen er motiveret af en tilværelse i Grønland med sociale problemer. En pullfaktor kan være, som i årsag B hvor motivationen knytter sig til at skabe en i Danmark med en dansk ægtefælle. De ovenstående push- og pullfaktorer er i tråd med de observationer der er gjort i Grønlands Økonomiske Råds tekniske baggrundsnotat fra 2013 *Belysning af Grønlandere Bosiddende i Danmark*. Her beskrives, at det vurderes, at langt hovedparten af de herboende grønlandere er flyttet til Danmark i forbindelse med uddannelse, for at arbejde i Danmark eller af sociale hensyn (Grønlands Økonomise Råd 2013:7). Hertil finder Grønlands Økonomiske råd at:

"Den socioøkonomiske status i 2010 viser også, at 22,6 pct. er uden fast tilknytning til det danske arbejdsmarked og på kontanthjælp eller førtidspension. Det vidner om, at der parallelt med tilflytning motiveret af uddannelse, familieband og arbejde findes social migration af et vist omfang." (Grønlands Økonomise Råd 2013:7)

Der ses dermed en bred vifte af faktorer, der indgår i motivationen for at flytte til Danmark og man må her formode, at der for hver enkelt kan være tale om både push- og pullfaktorer. Dette kan indikerer en kompleks social situation for en gruppe af de tilflyttende grønlandere. Det bemærkes endvidere af Rådet

for Socialt Udsatte(RSU:2015), at en gruppe af de grønlandere der flytter til Danmark gør det spontant og uden afklaring af, arbejde, forsørgelsesgrundlag eller bolig inden afrejsen.

Antal udsatte:

Det er svært nøjagtigt at sætte et tal på hvor mange af de herboende grønlandere, der kan kaldes for udsatte. Socialt Udviklingscenter estimerer, at der er tale om cirka 1000 – 1500 personer, men giver ingen definition af hvad de vurderer som udsathed. Af SFI's førnævnte kortlægning af grønlandere bosiddende i Danmark fremgår det, at mindst 50% af grønlanderne er i risiko for at blive socialt udsatte målt på de to faktorer; ledighed og manglende erhvervskompetencegivende uddannelse. Det tilføjes yderligere at selv personer med en erhvervskompetencegivende uddannelse har en mindre tilknytningsgrad til arbejdsmarkedet end den generelle befolkning (SFI:2015a).

Vi ved, at 12% af de herboende grønlandere bor i Aalborg, Aalborg er dermed efter København den by størstedelen af de herboende grønlandere bor i. Om de herboende grønlandere ved vi at 42% er på overførselsindkomst og at 15% har en indkomst på under 50.000 kr. årligt (SFI:2015a). Socialt Udviklingscenter (SUS: 2015b) beskriver, at de udsatte grønlandere især opholder sig i de større byer, herunder Aalborg. Dette underbygges af den seneste hjemløsetælling udgivet af SFI i 2015, hvor det fremgår at 7% af de hjemløse i Danmark har en grønlandsk baggrund og at denne målgruppe udgør 28% af de hjemløse i Aalborg (SFI: 2015b).

Lone Togeby beskriver i 2001 følgende om den mest udsatte gruppe blandt de herboende grønlandere:

"Der er både mænd og kvinder imellem, men fælles for dem alle er, at de taler dårligt dansk, har massive misbrugsproblemer og ikke passer ind i det sociale hjælpesystem. Der er en høj dødelighed i denne gruppe, men det ser ud til, at der også til stadighed rekrutteres nye medlemmer(Togeby, 2002:38)"

Problemstilling

Vi har i det ovenstående redegjort for og præsenteret projektets problemfelt. Af dette fremgår det at:

- Grønlandere der flytter til Danmark har automatisk dansk statsborgerskab og modtager derfor ikke en integrationsmæssig indsats. Det forventes dermed, at de kan klare sig på lige vilkår med resten af den danske befolkning, allerede som nytilkomne.
- Grønlandere opfattes i Danmark som værende danskere, og der er fra samfundets side kun en begrænset forståelse for at ikke alle grønlandere har gode dansksproglige kompetencer.
- Der er en bred vifte af årsager til at grønlandere flytter til Danmark. Der peges på at der er en række forskellige push- og pullfaktorer der udgør motivationen for at flytte til Danmark. Herunder

at komme væk fra en social truende situation og at flytningen er motiveret af bedre sociale vilkår. Dette vidner om at, i hvert fald en gruppe af, de tilflyttende grønlandere flytter til Danmark er særligt sårbare før flytningen og dermed ved ankomst må regnes for potentielt udsatte.

- Aalborg kommune er den by efter København, hvor den største andel af grønlanderne bor og hertil ved vi, at de udsatte grønlandere primært bor i de større byer. Endvidere ved vi, at op mod en tredjedel af de hjemløse i Aalborg har en grønlandsk baggrund. Hvilket gør, at Aalborg kommune er den kommune i Danmark, hvor den største andel af de hjemløse borgere har en grønlandsk baggrund. Disse forhold tegner et billede af, at der i Aalborg Kommune er en forholdsmæssig stor gruppe udsatte grønlandere.
- Halvdelen af de herboende grønlandere lever i en udsat position målt ud fra manglende tilknytning til arbejdsmarkedet og manglende uddannelse samt at der også blandt grønlandere med en erhvervskompetencegivende uddannelse er en ringere grad af tilknytning til arbejdsmarkedet.

På baggrund af dette ser vi en klar problemstilling i, at der er en dansk minoritetsgruppe, der viser en så høj grad af manglende tilknytning til arbejdsmarkedet og det danske samfund. Det undrer os, at grønlandere der burde have det samme udgangspunkt som andre danskere for at indgå i det danske velfærdssamfund generelt er mere udsatte. Baggrunden for denne viden findes primært i store statistiske analyser, der giver et generelt billede af herboende grønlanderes position i samfundet, men i disse indgår grønlandernes eget perspektiv på deres situation ikke. Disse statistiske analyser giver et billede af, hvordan grønlandernes forhold ser ud i det danske samfund, men kan ikke være med til at forklare hvorfor. Vi ønsker derfor med vores bachelorprojekt at bidrage til denne forståelse i form af at give et brugerperspektiv på den kvantitative empiri. For at kunne anlægge et brugerperspektiv på denne problemstilling vælger vi at lave en afgrænsning af målgruppen både i forhold geografi og tilknytningsgrad til Grønland. Denne afgrænsning vil vi præsenterer i det følgende afsnit.

Afgrænsning af målgruppen

Vi har i det ovenstående redegjort for målgruppen udsatte grønlandere i Danmark. I nærværende projekt har vi som tidligere beskrevet valgt at tage udgangspunkt i Aalborg Kommune. Vi vil derfor i det følgende redegøre for afgrænsningen af den målgruppe vi har valgt at arbejde med i dette projekt.

Vi ved fra SFI's rapport om hjemløse i Danmark(SFI:2015b), at 28 % af de hjemløse personer i Aalborg Kommune har en grønlandsk baggrund, hvilket viser en særlig koncentration af denne målgruppe. Dette sammenlignet med hvordan det ser ud på landsplan, hvor grønlandere udgør 7% af de danske hjemløse. Fra Socialt Udviklingscenter (SUS:2015a) ved vi, at udsatte grønlandere primært bor/opholder sig i landets

fire største kommuner, herunder Aalborg. Aalborg Kommune etablerer i 2009 Grønlænderenheden under Social og Jobcenter Integration som en særlig målrettet indsats for de udsatte grønlandere i kommunen. Der er dermed truffet en politisk beslutning om at yde en særlig indsats for denne borgergruppe i Aalborg Kommune. Dette er sket på baggrund af erfaring fra praksis, der viste at der var behov for en specialenhed med særlig viden om borgergruppens kulturelle baggrund. Socialt Udviklingscenter estimerer, at der er tale om 160 grønlandere i Aalborg Kommune, der er tilknyttet Grønlænderenheden, idet de har problemer ud over ledighed i form af omfattende sociale, fysiske og psykiske problemstillinger(SUS:2015c).

Vi har valgt at afgrænse os yderligere i forhold til målgruppen med afsæt i SFI's nyeste rapport om grønlandere bosiddende i Danmark; *Grønlandere i Danmarks – en registerbaseret kortlægning*(SFI:2015a). SFI bruger følgende definition af en "grønlander":

"Grønlandere er alle personer, der er født i Grønland, og som voksne (dvs. 18 år eller ældre) er flyttet til Danmark i perioden 1. januar 1999 til 31. december 2011, samt disse personers børn under 18 år. (SFI:2015a:25) "

Vi vælger dermed at arbejde med målgruppen: *Personer der er født i Grønland og er flyttet til Danmark efter det fyldte 18. år samt disses børn og som bor eller opholder sig i Aalborg Kommune.* Vi vælger ikke, som SFI, at afgrænse i forhold til tilflytningstidspunktet da vi må forvente at gruppen af socialt udsatte grønlandere også består af ny tilflyttede grønlandere samt grønlandere der har boet i Danmark før 1999.

Problemformulering

Vi har valgt at anlægge et brugerperspektiv på ovenstående problemstilling. Med brugerperspektivet vil vi sammenligne målgruppens levevilkår fra da de boede i Grønland, med deres nuværende levevilkår i Aalborg Kommune, for at undersøge om målgruppens baggrund har betydning for deres udsathed i Danmark.

Vi er dermed kommet frem til følgende problemformulering:

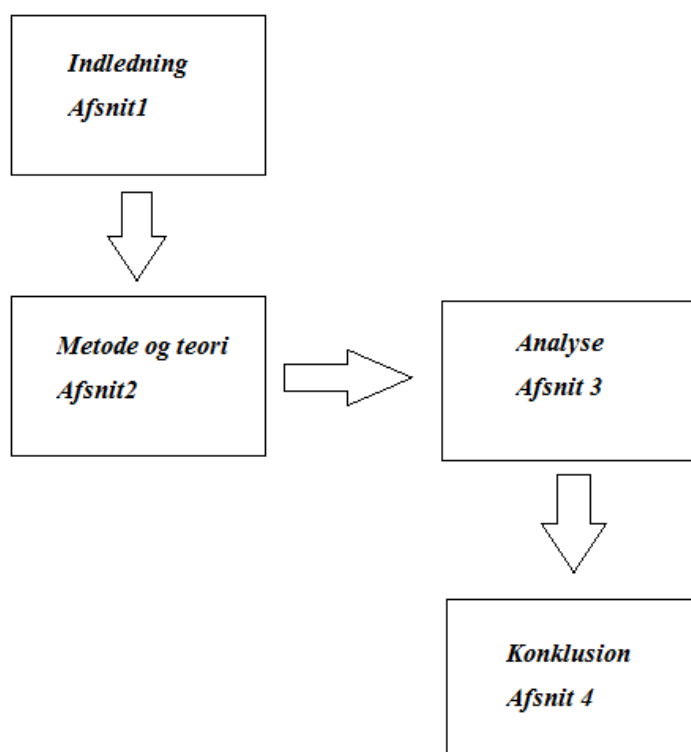
Hvad karakteriserer de socialt udsatte grønlanderes forståelse af egen situation, og hvordan kan denne forståelse bidrage til en forklaring af udvikling af udsathed i Aalborg Kommune?

2. Metode og Teori

I dette afsnit vil vi præsentere den metode og teori vi har valgt at bruge til besvarelsen af problemformuleringen. Vi vil starte med at præsentere vores design af projektet, hvorefter vi vil komme nærmere ind på vores valg af metode og teori.

Projektdesign:

Målet med dette afsnit er at skabe et klart billede af, hvordan projektet er struktureret. Nedenstående figur er en illustration over projektets overordnede struktur.

Afsnit 1: Projektets emne, problemfelt, problemstilling og problemformulering

I denne del af projektet har vi introduceret og redegjort for vores emne – udsatte grønlandere i Aalborg Kommune. På baggrund af vores emne har vi præsenteret problemfeltet med afsæt i eksisterende empiri. Vi har herefter uddraget en central problemstilling fra problemfeltet og afgrænset vores målgruppe i forhold til bopæl og tilknytningsgrad til Grønland, hvorefter vi er kommet frem til en todelt problemformulering:

Hvad karakteriserer de socialt udsatte grønlanderes forståelse af egen situation, og hvordan kan denne forståelse bidrage til en forklaring af udvikling af udsathed i Aalborg Kommune?

Afsnit 2: Projektets metode og teoretiske valg

I dette afsnit beskæftiger vi os med de metodiske overvejelser i forhold til projektets udarbejdelse, teoretiske valg samt beskrivelse af videnskabsteoretiske overvejelser. Første del af vores problemformulering tager udgangspunkt i individernes forståelse af egen situation og søger dyberegående forståelse og fortolkning. Anden del af vores problemformulering tager udgangspunkt i denne forståelse og fortolkning for at afdække sammenhænge, med det formål at kunne bidrage til en forklaring af målgruppens sociale situation.

Da vores problemformulering er optaget af individernes oplevelse af interaktionen med samfundet, vælger vi at anlægge en fænomenologisk interaktionistisk tilgang. Vores videnskabsteoretiske tilgang er dermed fænomenologien, der er optaget af hvordan fænomenerne konstitueres i subjekternes bevidsthed. Interaktionismen bidrager til at skabe forståelse af individernes subjektive oplevelse af fænomenerne der udgør deres situation, der skabes igennem sociale interaktioner. Med afsæt i vores teoretiske tilgang vælger vi at bruge narrative interviews til at undersøge, hvordan repræsentanter fra målgruppen oplever deres situation. Vi vil igennem disse interviews med informanter fra målgruppen undersøge, hvad deres baggrund har været i Grønland, hvilke push- og pullfaktorer der har været afgørende for flytningen samt, hvordan de oplever deres tilværelse i Aalborg i sammenligning med deres tilværelse i Grønland.

Afsnit 2.1: Valg af videnskabsteoretisk tilgang

Fænomenologien er læren om det, der viser sig. Fænomenologien er optaget af individets subjektive oplevelser for herigennem at forstå den enkeltes erfaringsverden. Fænomener i individets bevidsthed skal studeres ud fra individets erfaringer af og oplevelser i sin virkelighed. Det vil sige at forskeren skal tage udgangspunkt i subjektets oplevelser og stræbe efter at forstå dybere mening i livshistorien (Thagaard:2003).

Med afsæt i fænomenologien vælger vi at gennemføre narrative interviews med målgruppen. Her skal vi som forskere/interviewere søge, igennem det narrative interview, at få indblik i og forståelse for vores informanternes virkelighed. Dette med henblik på at finde de fænomener, der gør sig gældende i vores informanternes fortællinger, der kan være med til at skabe forståelse af, hvordan deres situation i det danske samfundet udvikler sig.

Afsnit 2.2: Valg af perspektiv

Vores problemformulering anlægger et brugerperspektiv, i det problemformuleringen fokuserer på individets forståelse af egen situation. Derfor vælger vi at anlægge et interaktionistisk perspektiv i vores besvarelse af problemformuleringen.

Vi vælger det interaktionistiske perspektiv, hvor individets subjektive erfaringer er centrale (Hutchingson & Oltedal:2003), idet vi er optaget af, hvordan individer i vores målgruppe tolker og forstår deres egen situation.

Vi vil anvende teorier fra det interaktionistiske perspektiv i analysen af vores narrative interviews med repræsentanter fra målgruppen. Hvor vi er interesserede i informanternes subjektive tolkning og forståelse af deres egen situation og hvordan disse forståelser har indflydelse på, hvordan de interagerer med det danske samfund. Valget af konkrete teorier vil ske på baggrund af, hvilke fortællinger og temaer der fremkommer i interviewene med vores informanter.

Afsnit 2.3: Interview af repræsentanter for målgruppen.

For at kunne besvare vores problemformulering, der fordrer et brugerperspektiv er det centralt, at vi taler med repræsentanter fra vores målgruppe. Vi har derfor valgt at gennemføre to dybdegående interviews med informanter fra målgruppen. Da vi ønsker at interviewene har en dybdegående karakter med personlige fortællinger, må vi begrænse antallet af informanter. Dette får betydning for generaliserbarheden af vores projekt, da der ikke vil blive grundlag for at kunne formulere noget generelt om målgruppen. Til gengæld giver det mulighed for to unikke fortællinger om, hvordan repræsentanter fra vores målgruppe oplever det at leve som udsat grønlander i Aalborg Kommune.

Da vi er interesserede i vores informanters personlige fortællinger vil vi, som tidligere nævnt, udføre narrative interviews med afsæt i den narrative terapi (Brinkmann & Kvale:2009). Når vi anlægger en narrativ tilgang, er det fordi vi er interesserede i vores informanters dominerende fortællinger.

Afsnit 3: Analyse

Analyseafsnittet tager udgangspunkt i to analysedele idet vores problemformulering er opdelt i en forstående og forklarende del.

I den første delanalyse vil vi med brug af relevante teorier analysere vores indsamlede empiriske data fra vores interviews. For at afklare hvad der karakteriserer vores informanters forståelse af egen situation. Den anden delanalyse vil have fokus på hvordan vi, med afsæt i resultatet af den første delanalyse, kan bruge informanternes egen forståelse til at bidrage til en forklaring af udvikling af udsathed for målgruppen i Aalborg Kommune.

Afsnit 4: Konklusion

Dette afsnit tager udgangspunkt i en hovedkonklusion af de to analysedele som blev analyseret i analyseafsnittet. Endvidere vil problemformuleringen blive besvaret i dette afsnit.

Litteraturliste

Brinkmann, Svend & Kvale, Steinar 2009, Interview- indtroduktion til et håndværk. Hans Reitzels Forlag. 2. udgave

RSU, Rådet for Socialt Udsatte, *I Grønland er jeg for Dansk, og i Danmark er jeg 'bare' grønlander*, Rådet for Socialt Udsatte 2014

SFI 2015a, af Siddhartha Baviskar, *Grønlandere i Danmark – En registerbaseret kortlægning*, København 2015

SUS 2015a, Socialt Udviklingscenter, Socialt Udsatte Grønlandere, Socialt udsatte grønlandere i Danmark – Artikel: <http://www.udsattegroenlaendere.dk/fakta-om-udsatte-gronlaendere/socialt-udsatte-gronlaendere/>

SUS 2015b, Socialt Udviklingscenter, Socialt Udsatte Grønlandere, Sprog og Tolkebistand – Artikel: <http://www.udsattegroenlaendere.dk/fakta-om-udsatte-gronlaendere/sprog-og-tolkebistand/>

SUS 2015c, Socialt Udviklingscenter, Socialt Udsatte Grønlandere, Aalborg – Artikel: <http://www.udsattegroenlaendere.dk/indsatser-i-danmark/aalborg/>

Togebj, Lise *Grønlandere i Danmark – En overset minoritet*, Aarhus Universitetsforlag 2002